

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

ВЪРХОВЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ
НА СЪЮЗА ПО ВЪПРОСИТЕ НА
ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И
ПОЛИТИКАТА НА СИГУРНОСТ

Брюксел, 14.4.2011
СОМ(2011) 204 окончателен

СЪВМЕСТЕН ДОКЛАД ДО СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ХОНКОНГ ЗА 2010 ГОДИНА

Специален административен район Хонконг: Годишен доклад за 2010 година

ВЪВЕДЕНИЕ

От предаването преди повече от тринадесет години на Хонконг на континентален Китай досега, Европейският Съюз следи отблизо икономическите и политическите развития в Специалния административен район (САР) Хонконг, в изпълнение на поетия през 1997 г. ангажимент към Европейския парламент да изготвя годишен доклад относно развитието в Хонконг. Това е тринадесетият такъв доклад, обхващащ развитието през 2010 г.

През 2010 г. принципът „една държава, две системи“, както е установен в китайско-британската декларация и основния закон на Хонконг, продължи да работи добре, тъй като правата и основните свободи на хората от Хонконг бяха спазвани, принципът на правовата държава, защитен, и пазарната икономическа система и стопанската среда, запазени.

Двустранните отношения и сътрудничество между ЕС и Хонконг продължиха да се развиват в много добра посока по отношение на търговията, инвестициите и диалога по въпросите от общ интерес. ЕС продължи да бъде вторият по големина търговски партньор на Хонконг. Той е най-големият източник на преки чуждестранни инвестиции за Хонконг (след континентален Китай и Британските Вирджински острови). Като седалище на една от най-големите европейски стопански общности в Азия и като финансов и икономически център в региона Хонконг запазва стратегическото си значение за ЕС на търговски и инвестиционен партньор.

ЕС продължава усилено да подкрепя бърз и значителен напредък по целта за установяване на реално всеобщо изборно право в съответствие с основния закон на САР Хонконг и желанието на хората от Хонконг.

ПОЛИТИЧЕСКИ РАЗВИТИЯ

2010 г. беше изключително важна година за конституционното развитие на Хонконг, през която преобладаваше наситен политически дебат по изборната реформа.

През юни Хонконг направи важна стъпка напред с одобряването от страна на законодателния съвет на предложенията за методите на избиране на административния управител и за формиране на законодателния съвет през 2012 г. Съгласно това законодателство през 2012 г. комитетът, който избира административния управител, ще нарасне от 800 на 1200 членове, а броят на местата в законодателния съвет от 60 на 70 членове. Съотношението 50:50 на местата в законодателния орган, избирани пряко от населението, и тези, избирани посредством членовете на функционалните изборни корпуси (както са определени с решение на Постоянния комитет на Общокитайското събрание на народните представители от 2007 г.), се запазва.

Пет от десетте нови места, добавени към законодателния съвет, са предоставени на пряко избираемите географски избирателни корпуси, а останалите пет на функционалните избирателни корпуси. Петте нови места за функционалните избирателни корпуси ще бъдат попълнени от пряко избрани членове на районните съвети, които са органи на местната власт. Това означава, че регистрираните 3,2 милиона гласоподаватели, които понастоящем нямат правото да избират законодатели по функционални избирателни корпуси, ще могат да гласуват за петте нови места на функционалните избирателни корпуси.

На 25 юни административният управител Доналд Цанг заяви, че това е „триумф за модела една държава, две системи“. По-късно, в своята октомврийска реч по политиката той подчерта, че Хонконг е направил решителна крачка към всеобщото избирателно право с гласуването от законодателния съвет на конституционния пакет за 2012 г., и че стремежът на общността да продължава напред с конституционното развитие се е осъществил.

На 25 юни 2010 г. говорителят на върховния представител на ЕС по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, Катрин Аштън, направи изявление, в което се отбелязва одобряването от законодателния съвет на избирателните реформи за 2012 г. и се подчертава, че ЕС е продължил усилено да подкрепя бързия и значителен напредък към целта за реално всеобщо избирателно право в съответствие с основния закон на САР Хонконг и международните норми. В заключение в него се отбелязва, че това е най-добрата гаранция за стабилността и просперитета на хората от Хонконг.

Законодателният процес беше труден. Първоначално на предложенията на правителството се противопоставиха всички продемократични партии. През май бяха проведени междинни избори, предизвикани от оставката през януари на пет продемократични законодатели, които подкрепяха твърдението, че междинните избори ще представляват „de facto референдум“ за темповете на демократичното развитие. Всичките петима законодатели отново заеха местата си след междинните избори с много ниско (17 %) участие и неучастието на проправителствените партии. В опит да се намери компромис, с който да се избегне второ отхвърляне от законодателя на пакета за избирателна реформа, се проведе среща между официални представители на континентален Китай и продемократични лидери от Хонконг, за пръв път от събитията от Тянанмън през 1989 г. Централното правителство прие предложението на Демократическата партия да се позволи на всички регистрирани гласоподаватели (а не само на избрани районни съветници) в Хонконг да гласуват за петте нови места от функционални избирателни корпуси и впоследствие новото предложение беше одобрено от законодателя с необходимото мнозинство от две трети. ЕС горещо приветства диалога, който направи възможно успешното гласуване на това предложение.

В октомврийското си обръщение относно политиката административният управител Доналд Цанг даде да се разбере, че по време на неговия мандат правителството му няма да изготвя законодателни актове от областта на националната сигурност по член 23 от основния закон. Цанг заяви че въпреки, че е конституционно задължение, той ще съсредоточи енергията си върху по-належащи въпроси като прилагането на законодателството, което да въведе навреме за 2012 г. промените от избирателната реформа, и решаването на въпроси, свързани с препитанието.

Новият председател на касационния съд на Хонконг Джефри Ма пое длъжността през септември 2010 г. декларирайки, че ще защитава устоите на правовата държава в специалния административен район и че енергично ще защитава интегритета на градските съдилища.

Законодатели от целия политически спектър на Хонконг изразиха подкрепа за намиращия се в затвора китайски активист Жао Лианхай, организатор на група родители от континентален Китай, които поискаха обезщетение за децата си, заразени от съдържащо меланин мляко. Някои от тях подписаха петиция до Висшия народен съд, в която се призовава за неговото освобождаване. На съда беше представена също така съвместна петиция от 28 депутати от Хонконг в Общокитайското събрание на народните представители, призоваваща за по-снизходително съдебно решение по делото. Жао Лианхай беше освободен условно по медицински причини през декември 2010 г.

На 23 август 2010 г. се случиха трагичните събития във Филипините, при които в Манила беше нападнат туристически автобус от Хонконг и пътниците бяха взети за заложници. Това доведе до смъртта на осем души от Хонконг, като имаше и други пострадали. ЕС изрази своите съболезнования и подкрепата си за хората от Хонконг.

През 2010 г. връзките между Хонконг и Тайван продължиха да се разширяват, като през август финансовият министър на Хонконг, Джон Цанг, посети Тайван. През май в Хонконг беше създаден Съветът по икономическо и културно сътрудничество Тайван—Хонконг. Двете страни се договориха да засилят обмена и сътрудничеството в търговията, финансите, насърчаването на инвестициите и туризма.

Като цяло ЕС счита, че през 2010 г. в САР Хонконг е продължило задоволителното прилагане на принципа „една държава, две системи“, както и спазването на правата и свободите на гражданите на Хонконг, гарантирани в китайско-британската декларация и в основния закон.

РАЗВИТИЕ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ И ТЪРГОВСКИТЕ УСЛОВИЯ

С навлизането в 2010 г. икономиката на Хонконг се възстанови в достатъчно добра степен от световната икономическа криза. БВП се увеличи със 7,1% в реално отношение през първите три тримесечия на 2010 г. след свиване от 2,7 % през 2009 г. Мерките на правителството, въведени по време на кризата, успяха да омекотят външните рискове и да поддържат доверието. Следкризисният растеж беше подпомаган от здравата икономика на континентален Китай, силен скок в износа към азиатските пазари, голям приток на ликвидни средства, както и покачващо се потребителско и търговско доверие. Пазарът на труда беше стабилен, а през трите месеца до ноември 2010 г. включително, процентът на безработицата спадна на най-ниското от две години насам ниво от 4,1 %¹. Въпреки това едновременно с икономическото възстановяване и покачващите се цени на вноса, инфлационният натиск стана осезаем. Инфлацията на

¹ Източник: Министерство на преброяванията и статистиката на Хонконг.

потребителските цени за 2010 г. беше 2,3 %² и изглежда, че тенденцията на покачване ще продължи и през 2011 г.

През 2010 г. Хонконг привлече към пазарите на активи голям приток на международни ликвидни средства в условията на облекчена световна парична среда. Предвид валутния борд, обвързващ хонконгския долар с американския долар, нямаше възможност за използване на парични политики за въздействие върху натиска върху цените на активите. В следствие на това през 2010 г. смекчаването на риска от балон в цените на активите се превърна в сериозно предизвикателство за правителството на САР Хонконг. Независимо от отрицателното въздействие от обвързаността на валутата върху движението на цените и инфлацията, властите на Хонконг публично препотвърдиха позицията си за запазване на системата на обвързаност на обменния курс (валутен борд HKD—USD), която е в сила от 1983 г.

Хонконг разшири ролята си в интернационализирането на валутата на континентален Китай — ренминби (RMB). С подкрепата на централното правителство и поради финансовата вещина и инфраструктурата, които може да предложи, Хонконг засега успешно се е наложил като водещ център извън континентален Китай за стопанска дейност и продукти в RMB. През 2010 г. Китай постепенно облекчи правилата си за някои операции в RMB като трансфер на капитал, трансграничен сетълмент, издаване на корпоративни облигации и достъп до своя интер-облигационен пазар в RMB, като целеше подобряване на движението на външни RMB средства. В същото време стопанската дейност в RMB в Хонконг се разрасна значително и уверено, ставайки свидетел на растящи и рекордни депозити в RMB, трансакции за сетълмент на трансгранична търговска дейност и процъфтяване на финансиране и инвестиционни продукти, деноминирани в RMB. Хонконг запази също така водещата си позиция като най-голям пазар в световен мащаб за първично публично предлагане за 2010 г.

Хонконг и Китай продължиха да засилват икономическите и търговските връзки помежду си посредством споразумението за по-тясно икономическо партньорство (СПИП). През май 2010 г. беше подписана Седмата притурка към СПИП, съгласно която Китай въведе мерки за по-голямо либерализиране на пазара на услуги за доставчиците на услуги от Хонконг, като общият брой на либерализираните сектори на услуги по СПИП достигна 44. ЕС продължи сътрудничеството си с правителството на Хонконг за разпространяването на информация за СПИП в европейската стопанска общност.

В областта на регионалната интеграция Хонконг и китайската провинция Гуандун предприеха по-нататъшни стъпки за институционализиране на тяхното сътрудничество и обмен посредством рамково споразумение, одобрено от държавния съвет на Китайската народна република и подписано на 7 април 2010 г. То цели насърчаване на съвместното социално-икономическо развитие в Хонконг и Гуангдонг и възползване от конкурентоспособността на отраслите на Хонконг в сферата на услугите и на производствените отрасли на Гуангдонг за изграждането на база от напреднало глобално производство и съвременни услуги.

² Източник: Стойността представлява процента на нарастване на композитния индекс на потребителските цени за първите единадесет месеца на 2010 г., Министерство на преброяванията и статистиката на Хонконг.

Като поддържаше силната си подкрепа за многостранно сътрудничество в областта на либерализирането на търговията, наскоро Хонконг стана по-активен в договарянето и сключването на споразумения за свободна търговия (ССТ). Освен СПИП с континентален Китай, Хонконг сключи споразумение за по-гласно икономическо партньорство с Нова Зеландия на 29 март 2010 г. — първото му ССТ с чужда държава. Преговорите за ССТ с Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ) започнаха през януари 2010 г. и са пред приключване. Хонконг започна предварителни разговори с Чили, Перу и Малайзия. През декември 2010 г. СТО извърши преглед на търговската политика на Хонконг като територия на Китай. Както и в предишните прегледи на СТО на търговската политика, в този се посочва, че Хонконг остава с един от най-либералните и прозрачни режими за чуждестранни инвестиции, и една от най-пазарно ориентираните и отворени икономики в световен мащаб.

През 2010 г. бяха въведени или гласувани успешно няколко важни икономически законодателни предложения. През юли Хонконг успешно гласува първия си закон за минималното възнаграждение. Законодателният съвет прие предложението на назначената от правителството работна група за определяне на големината на минималното възнаграждение от 28 HK\$ на час (приблизително 2,80 EUR). Законът за минималното възнаграждение ще влезе в сила на 1 май 2011 г.

Друг важен момент беше въвеждането на проектозакон за конкуренцията. Проектозаконът (ако бъде приет) ще въведе създаването на комисия по конкуренция, в чиито отговорности ще бъде разследването и съдебното преследване на антиконкурентни практики, които попадат в обхвата на закона за конкуренцията, като действащите органи по радио и телевизионно разпръскване и по далекосъобщения ще имат съвместна юрисдикция по въпроси, свързани с тези специфични области. Законът ще създаде също така съдебен орган по конкуренция. ЕС приветства създаването в Хонконг на закон по конкуренция, тъй като вярваме, че политиката по конкуренция е важен белег на добре функционираща пазарна икономика. Той ще създаде равни условия за предприятията, ще увеличи ефикасността на икономиката и ще защити свободната търговия в полза на потребителите.

На 3 март 2010 г. Хонконг завърши законодателния процес за влизане в сила на закона и разпоредбите по обмена на информация в съответствие с варианта от 2004 г. на образца на ОИСР за данъчна конвенция. Данъчният закон предвижда обмен на информация само при поискване. В отговор на желанието на обществеността Хонконг включи предпазни мерки в отделните всеобхватни споразумения за двойно данъчно облагане („ВСДДО“) за осигуряването на допълнителни законови процедурни предпазни мерки при обработването на искания за обмен на информация от чуждестранни юрисдикции. През 2010 г. Хонконг подписа 14 от тези данъчни спогодби за ВСДДО (7 с държави-членки на ЕС). Растящата мрежа от двустранни данъчни договори се очаква да донесе нови стопански и търговски и инвестиционни възможности за всички страни.

ОТНОШЕНИЯ И СЪТРУДНИЧЕСТВО ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ—ХОНКОНГ

През 2010 г. двустранните отношения и сътрудничеството между Европейския съюз и Хонконг продължиха да се разширяват. Хонконг е важен фактор в региона и

посредническа платформа за търговски и инвестиционни потоци между ЕС и континентален Китай.

През 2010 г. ЕС запази позицията си на втори по големина търговски партньор на Хонконг след континентален Китай. И обратно, през същата година Хонконг заемаше 16 място сред търговските партньори на ЕС. Двустранната търговия между ЕС и Хонконг се възстанови с нова сила и се увеличи с 29,9 % през първите 9 месеца на 2010 г., достигайки 37,9 млрд. EUR.

ЕС е третият по големина чуждестранен инвеститор в Хонконг след континентален Китай и Британските Вирджински острови, като през 2009 г. е допринесъл с 9,9 % към общите преки чуждестранни инвестиции. Инвестициите на Хонконг в Европа се развиват постоянно като един от големите източници на преки инвестиции от Азия.

Въпреки световната икономическа криза, в Хонконг все още се намира от една от най-големите европейски стопански общности в Азия и той продължава да привлича голям брой европейски граждани, които живеят и работят в територията, като броят им в края на 2010 г. възлиза на 31 100 според официалните данни на хонконгските имиграционни власти. ЕС е най-големият източник на чуждестранни дружества в Хонконг с 423 регионални седалища, 654 регионални представителства и 590 местни представителства към юни 2010 г.³, изпреварвайки САЩ и Япония. Стопанското присъствие на ЕС обхваща голямо разнообразие от сектори, главно финансови и бизнес услуги, търговия, логистика, строителство и търговия на дребно. Например дружества от ЕС сега са ключови действащи лица в банковия и застрахователния сектори и в сектора на ценните книжа на Хонконг.

На 22 ноември 2010 г. в Брюксел се състоя 4-тата среща за структуриран диалог между Европейската комисия и правителството на САР Хонконг. Срещата обхваща редица въпроси, вариращи от икономическите отношения, включително търговията и инвестициите, до сътрудничество в областта на въздухоплаването, околната среда, изследванията, технологиите, иновациите и образованието. Двете страни отбелязаха със задоволство, че търговските и икономическите им отношения са продължили да се задълбочават и че двустранната търговия уверено се е върнала към равнищата отпреди финансовата криза. Нарасна конструктивният обмен в областта на регулаторната реформа на сектора на финансовите услуги и в областта на безопасността на играчките.

След няколко години на обсъждания между Европейската комисия и Хонконг и след началото на двустранните преговори между Германия и Хонконг през 2008 г. Европейската комисия и Хонконг постигнаха споразумение през 2010 г. относно начините за възстановяване на правната сигурност на двустранните споразумения между ЕС и Хонконг в областта на въздухоплавателните услуги.

През 2010 г. бяха направени редица посещения на високо равнище на представители на Брюксел в Хонконг. През януари комисар Кунева (Защита на потребителите) посети Хонконг за открития диалог по инициативата на Организацията за азиатско—тихоокеанско икономическо сътрудничество (АПЕС) за безопасност на играчките. През август 2010 г. комисар Шемета (Данъчно облагане и митнически съюз, одит и борба с измамите) посети своите насрещни партньори от Хонконг за обсъждане на въпроси,

³ Източник: Министерство на преброяванията и статистиката на Хонконг.

свързани с данъчното облагане и митниците. Като поздрави властите на Хонконг за предприетите стъпки в прилагането на стандартите на ОИСР за подпомагане по данъчни въпроси, той също така подчерта продължаващия интерес на ЕС и неговите държави-членки от установяване на специфично сътрудничество с Хонконг в областта на доходите от спестявания с цел да се осигури на инвеститорите от ЕС данъчно облагане в съответствие с правилата на държавата-членка, в която са постоянно пребиваващи, както е предвидено в директивата на ЕС относно данъчното облагане на приходи от спестявания и придружаващите я споразумения. През септември генерален директор Дефаа (Данъчно облагане и митнически съюз) оглави делегация от митнически служители на 8^{то} заседание на съвместния комитет по митници и сътрудничество ЕС—Хонконг.

Дейностите на програмата за стопанска информация на ЕС за Хонконг и Макао (EUBIP), съфинансирана от Европейската комисия и управлявана от Европейската търговска камара (ЕТК) в Хонконг, се увеличиха и станаха по-разнообразни. През 2010 г. беше даден приоритет на регулирането на финансовите услуги, СПИП, околната среда, далекосъобщенията, митниците и данъчното облагане. Бяха създадени различни стопански съвети за редица сектори, в които европейските предприятия и отрасли имат водеща позиция, напр. информационни и комуникационни технологии (ИКТ) и финансови услуги. Те предоставиха важни отраслови данни за нашия междуправителствен диалог. EUBIP се доказва като успешен канал за по-доброто разбирателство между стопанските общности на ЕС и Хонконг.

Хонконг продължава да бъде център на свободния печат и свободното слово и водещ регионален медиен възел. Усилията на публичната дипломатия на ЕС бяха съсредоточени върху превръщането на ЕС в по-привлекателен и по-видим в Хонконг в съответствие с новата рамка на Договора от Лисабон. От 1 януари 2010 г. представителството на Европейския съюз в Хонконг представлява ЕС като координатор и преговарящ за Специален административен район Хонконг. Договорът от Лисабон дава възможност ЕС допълнително да заздравя връзките си с Хонконг. Като работи в тясно сътрудничество с държавите-членки на ЕС, които имат официални представителства в територията, представителството на ЕС осигурява навременна и важна информация за търговските и регулаторните политики на ЕС, енергетиката и изменението на климата, финансовото регулиране, межкултурния диалог, както и за ролята на ЕС в света.

Хонконг излиза от световната криза без големи системни проблеми. Неговите солидни икономически и финансови основи, отворената му икономика и стабилна правна среда, основани на зачитането на правовата държава и на съдебната независимост, са важни елементи за увеличаване на търговските и инвестиционните потоци с ЕС, както и за ролята му на портал за континентален Китай и региона.